

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Факультет суспільно-гуманітарних наук та права
Кафедра соціології та філософії

Затверджено на засіданні кафедри соціології та філософії
завідувач кафедри Л.В. Афанасьєва
протокол № 1 від 02.09.2024 р.

Назва курсу Нормативний/вибірковий	Наукова та проєктна діяльність нормативний
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Магістр Керівництво персоналом та економіка праці
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2024-2025/ I семестр / 1 курс
Викладач	Професор, доктор соціологічних наук Глебова Н.І.
Профайл викладача	http://fim.mdpu.org.ua/sklad-kafedry-sotsiologiyi/glebova-natalya-ivanivna/
Контактний тел.	(096)2296685
E-mail:	nat.glebova2005@gmail.com
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=6612
Консультації	Очні консультації: 3 пара на кафедрі соціології та філософії по середах Он-лайн консультації: через систему ЦОДТ МДПУ імені Богдана Хмельницького.

АНОТАЦІЯ

Програма освітнього компоненту курсу «Наукова та проектна діяльність» є інтегрованим підходом до оволодіння здобувачами необхідними компетентностями застосування наукової методології щодо розробки, виконання та управління освітніми та науковими проектами.

Програма курсу ґрунтується на поєднанні вивчення принципів застосування наукової методології з практичними компонентами наукової діяльності здобувачів в управлінні науковими проектами на усіх етапах їх життєвого циклу, для вироблення у здобувачів відповідних практичних навичок і спрямованню мотивації здобувачів вищої освіти до професійного самовдосконалення й саморозвитку.

Програма курсу забезпечує формування здатності: працювати в вітчизняному та міжнародному контексті; генерувати нові ідеї, креативність; виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері професійної освіти із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел; сприяє виконанню здобувачами завдань з інших дисциплін, які передбачають наукові дослідження, узагальнення теоретичного матеріалу і розробку практичних рекомендацій щодо застосування результатів наукового дослідження.

Оволодіння матеріалами навчальної дисципліни допоможе при аналізі інформаційних джерел, підготовці наукового дослідження, статей, доповідей на науково-практичних конференціях. Вивчення дисципліни надасть здобувачам можливість ознайомитися із нормативними документами і чинними вимогами до наукових робіт в Україні, типовими структурами наукових та проектних робіт, процедурами проходження презентації наукових та проектних робіт.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета викладання ОК «Наукова та проектна діяльність»:

формування знань з методології, теорії методу та процесу, оволодіння практичними навичками наукової етики, методичного та організаційного забезпечення науково-дослідницької діяльності, компетентностями, достатніми для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної, проектної діяльності, а також проведення наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формувати у здобувачів компетентностей наукового мислення, управління знаннями та використання інтелектуального капіталу;
- формувати у здобувачів навичок застосування наукових методів розробки, виконання та управління освітніми та науковими проектами;
- формувати у здобувачів основних теоретико-методологічних засад наукового пошуку та підготовки наукових робіт;
- формувати у здобувачів знань і навичок управління науково-дослідницьким проектом, а також промоції своїх наукових напрацювань.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

Метою викладання навчальної дисципліни є оволодіння наступними компетентностями:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у певній галузі професійної діяльності.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання та управління кадрової політики.

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень, трудових відносин, трудового потенціалу.

СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК11. Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

РН2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

PH3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

PH4. Розробляти соціально-економічні проєкти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

PH5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

PH7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

PH8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

PH10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

PH11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

PH13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

PH14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

PH15. Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

PH16. Організовувати систему заходів правового, соціально-економічного, організаційно-технічного, санітарно-гігієнічного характеру, що спрямовані на збереження здорових і безпечних умов праці фахівців в галузі.

SOFT-SKILLS, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

Комунікація

Узгоджена робота

Вирішення проблем

Тайм-менеджмент

Ухвалення рішень

Організаційний

Врегулювання конфліктів

КОМПЕТЕНТНОСТІ, НАПРАВЛЕНІ НА ДОСЯГНЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

Якісна освіта

Навчання впродовж усього життя для всіх

Гендерної рівності

Скорочення нерівності

ОБСЯГ КУРСУ

Вид заняття	Лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин (ОПП)	30	14	70

ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Під час занять вітається активне включення здобувачів в обговорення, виконання практико-орієнтованих завдань, створюється творчий простір для формування практичних умінь і навичок роботи в різних галузях психологічної практики, дотримується студентоцентрований підхід до здобувачів. При оцінюванні враховується пізнавальна активність, креативність здобувачів, глибина засвоєного матеріалу.

Завдання викладач надає наприкінці заняття, а також висвітлює на сторінці Центру дистанційних освітніх технологій.

При опануванні курсу слід дотримуватись академічної доброчесності. Роботи повинні бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування (в т.ч. із використанням мобільних девайсів), втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності є підставою незарахування роботи викладачем. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувач повинен повторно виконати роботу. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування (наприклад, сервіс центру дистанційних освітніх технологій).

Здобувачі вищої освіти можуть брати участь у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj>

Здобувачі мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті.

Освітній процес під час військового стану здійснюється у синхронно-асинхронному форматі з обов'язковим дотриманням безпекового режиму під час повітряних тривог.

СТРУКТУРА КУРСУ
СТРУКТУРА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література
1	Основні принципи й розвиток науки та наукових досліджень	Лекція (2год.) Сам. роб. (6 год.)	основна [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;]; додаткова [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;].
2	Технологія наукових досліджень	Лекція (2год.) Семінарське заняття 1 (2 год.) Сам. роб. (6 год.)	основна [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;]; додаткова [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;].
3	Наукове мислення в практиках організації та проведення наукових досліджень	Лекція (2год.) Семінарське заняття 2 (2 год.) Сам. роб. (6 год.)	основна [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;]; додаткова [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;].
4	Підходи та специфіка вибору методів дослідження, моделювання і експеримент у науковій діяльності	Лекція (2 год.) Семінарське заняття 3 (2 год.) Сам. роб. (6 год.)	основна [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;]; додаткова [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;].
5	Науково-практичні аспекти підготовки дослідницької роботи	Лекція (2 год.) Сам. роб. (6 год.)	основна [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;]; додаткова [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;].
6	Опрацювання, апробація та впровадження результатів дослідницької роботи	Лекція (2 год.) Семінарське заняття 4 (2 год.) Сам. роб. (6 год.)	основна [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;]; додаткова [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;].
7	Специфіка оприлюднення результатів дослідницької роботи	Лекція (2 год.) Сам. роб. (6 год.)	основна [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10;]; додаткова [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;].
8	Принципи дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності	Лекція (2 год.) Сам. роб. (6 год.)	основна [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10;]; додаткова [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;].
9	Суспільна потреба в проектному знанні та перспективи розвитку наукового управління проектами.	Лекція (2год.) Сам. роб. (4 год.)	основна [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10;]; додаткова [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;].

10	Соціальне проектування, як засіб наукового супроводу перетворення навколишньої дійсності.	Лекція (2год.) Семінарське заняття 1 (2 год.) Сам. роб. (4 год.)	основна [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10;]; додаткова [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;].
11	Розвиток проектної компетентності особистості науковця в освітньому процесі	Лекція (2год.) Сам. роб. (6 год.)	основна [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10;]; додаткова [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;].
12	Соціальне проектування як ефективний чинник суспільного розвитку і цілеспрямованого перетворення дійсності	Лекція (2год.) Семінарське заняття 2 (2 год.) Сам. роб. (6 год.)	основна [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10;]; додаткова [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;].
13	Технологічні аспекти розробки, управління та реалізації соціального проекту.	Лекція (2год.) Сам. роб. (6 год.)	основна [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10;]; додаткова [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;].
14	Система управління соціальними проектами.	Лекція (2год.) Сам. роб. (6 год.)	основна [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10;]; додаткова [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;].
15	Діагностика і управління ризиками проектів.	Лекція (2год.) Семінарське заняття 2 Сам. роб. (8 год.)	основна [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10;]; додаткова [1; 2; 3; 4; 5; 6; 9; 10;].

СХЕМА КУРСУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
Тема 1. Розвиток науки і основні принципи наукових досліджень	1. Еволюція науки, як форми узагальнення, систематизації і використання знань. 2. Принципи, методологія і методи наукових досліджень. 3. Управління знаннями та інтелектуальним капіталом в сучасному суспільстві
Тема 2. Технологія наукових досліджень	1. Характеристика процесу наукового дослідження як технології 2. Вибір напрямку, проблеми, теми в науково-дослідних розробках. 3. Визначення робочої гіпотези, мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження. 4. Інформаційний пошук у процесі науково-дослідної роботи.
Тема 3. Наукове мислення в практиках організації та проведення наукових досліджень	1. Сутність, специфіка та стилі наукового мислення 2. Управління знаннями. Інтелектуальний капітал 3. Проблеми формування наукового мислення здобувачів 4. Проблемні ситуації в межах наукового дослідження
Тема 4. Підходи та специфіка вибору методів дослідження, моделювання і експеримент у	1. Загальна методика виконання наукової роботи. 2. Теоретичні та прикладні аспекти наукового дослідження

науковій діяльності	3. Вибір методів дослідження. 4. Моделювання і експеримент.
Тема 5. Науково-практичні аспекти підготовки дослідницької роботи	1. Організація наукової діяльності в Україні. 2. Соціальні аспекти використання матеріалу наукового дослідження 3. Апробація та впровадження результатів дослідницької роботи
Тема 6. Опрацювання матеріалів дослідницької роботи	1. Види наукових публікацій 2. Наукова монографія 3. Наукова стаття 4. Тези наукової доповіді (повідомлення) 5. Наукова доповідь (повідомлення)
Тема 7. Специфіка оприлюднення результатів дослідницької роботи	1. Оформлення наукової роботи 2. Структура і правила оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу 3. Правила оформлення публікацій 4. Бібліографічний апарат наукових досліджень.
8. Принципи дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності	1. Академічна доброчесність, як соціальна вимога до сучасного науковця. 2. Принципи дотримання академічної доброчесності. 3. Засоби протидії проявам академічної недоброчесності в академічному науковому співтоваристві.

ЛЕКЦІЇ ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Тема лекцій	
Тема 1. Суспільна потреба в проєктному знанні та перспективи розвитку наукового управління проєктами.	1. Генеза проєктного знання та перспективи розвитку управління проєктами. 2. Поняття, основні характеристики, життєвий цикл проєкту. 3. Класифікація проєктів. Функції, підсистеми та методи управління проєктами. 4. Цілі та стратегії в управлінні проєктами.
Тема 2. Соціальне проектування, як засіб наукового супроводу перетворення навколишньої дійсності.	1. Цілепокладання і завдання соціального проектування. 2. Механізми і засоби соціального проектування. 3. Діагностика джерела, характеру і ризиків соціальних проблем. 4. Вибір оптимальних рішень проблем і їх проєктне оформлення.
Тема 3. Розвиток проєктної компетентності особистості науковця в освітньому процесі	1. Поняття «проєктна компетентність» особистості. 2. Основні чинники і компоненти розвитку проєктної компетентності особистості вченого. 3. Проєктна діяльність як основа формування проєктної компетентності дослідника.
Тема 4. Соціальне проектування як ефективний чинник суспільного розвитку і цілеспрямованого перетворення дійсності	1. Соціальне проектування як метод наукового пізнання, перетворення дійсності та соціального управління. 2. Предмет і об'єкт діяльності в соціальному проектуванні.

	3. Етапи соціального проектування. 4. Умови організації та ефективності соціального проектування.
Тема 5. Технологічні аспекти розробки, управління та реалізації соціального проекту.	1. Поняття та сутність технології розробки та реалізації соціального проекту. 2. Визначення задуму (ідеї) проекту. Соціальне діагностування проблем в процесі розробки проекту. 3. Ухвалення концепції проекту та обґрунтування його актуальності. 4. Мета проекту, вимоги до її формулювання. Визначення завдань проекту. 5. Загальна логіка соціального проекту.
Тема 6. Система управління соціальними проектами.	1. Цілі, функції, структурні елементи управління соціальними проектами. 2. План управління проектом. Середовище реалізації проекту і проектний менеджмент. 3. Складові системи управління соціальними проектами.
Тема 7. Діагностика і управління ризиками проектів.	1. Походження проектних ризиків та їхня класифікація. 2. Принципи виявлення і управління проектними ризиками. 3. Методи аналізу ризиків проекту 4. Засоби зниження проектних ризиків.

СХЕМА КУРСУ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
Тема 1. Технологія наукових досліджень	1. Характеристика процесу наукового дослідження як технології 2. Вибір напрямку, проблеми, теми в науково-дослідних розробках. 3. Визначення робочої гіпотези, мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження. 4. Інформаційний пошук у процесі науково-дослідної роботи.
Тема 2. Наукове мислення в практиках організації та проведення наукових досліджень	1. Сутність, специфіка та стилі наукового мислення 2. Управління знаннями. Інтелектуальний капітал 3. Проблеми формування наукового мислення здобувачів 4. Проблемні ситуації в межах наукового дослідження
Тема 3. Підходи та специфіка вибору методів дослідження, моделювання і експеримент у науковій діяльності	1. Загальна методика виконання наукової роботи. 2. Теоретичні та прикладні аспекти наукового дослідження 3. Вибір методів дослідження. 4. Моделювання і експеримент.
Тема 4. Опрацювання матеріалів дослідницької роботи	6. Види наукових публікацій 7. Наукова монографія

	8. Наукова стаття 9. Тези наукової доповіді (повідомлення) 10. Наукова доповідь (повідомлення)
Тема 5. Соціальне проектування, як засіб наукового супроводу перетворення навколишньої дійсності.	1. Цілепокладання і завдання соціального проектування. 2. Механізми і засоби соціального проектування. 3. Діагностика джерела, характеру і ризиків соціальних проблем. 4. Вибір оптимальних рішень проблем і їх проектне оформлення.
Тема 6. Соціальне проектування як ефективний чинник суспільного розвитку і цілеспрямованого перетворення дійсності	1. Соціальне проектування як метод наукового пізнання, перетворення дійсності та соціального управління. 2. Предмет і об'єкт діяльності в соціальному проектуванні. 3. Етапи соціального проектування. 4. Умови організації та ефективності соціального проектування.
Тема 7. Діагностика і управління ризиками проектів.	1. Походження проектних ризиків та їхня класифікація. 2. Принципи виявлення і управління проектними ризиками. 3. Методи аналізу ризиків проекту 4. Засоби зниження проектних ризиків.

СХЕМА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Назва теми	Зміст теми
Тема 1. Розвиток науки і основні принципи наукових досліджень	1. Еволюція науки, як форми узагальнення, систематизації і використання знань. 2. Принципи, методологія і методи наукових досліджень. 3. Управління знаннями та інтелектуальним капіталом в сучасному суспільстві
Тема 2. Технологія наукових досліджень	1. Характеристика процесу наукового дослідження як технології 2. Вибір напряму, проблеми, теми в науково-дослідних розробках. 3. Визначення робочої гіпотези, мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження. 4. Інформаційний пошук у процесі науково-дослідної роботи.
Тема 3. Наукове мислення в практиках організації та проведення наукових досліджень	1. Сутність, специфіка та стилі наукового мислення 2. Управління знаннями. Інтелектуальний капітал 3. Проблеми формування наукового мислення здобувачів 4. Проблемні ситуації в межах наукового дослідження

Тема 4. Підходи та специфіка вибору методів дослідження, моделювання і експеримент у науковій діяльності	1. Загальна методика виконання наукової роботи. 2. Теоретичні та прикладні аспекти наукового дослідження 3. Вибір методів дослідження. 4. Моделювання і експеримент.
Тема 5. Науково-практичні аспекти підготовки дослідницької роботи	1. Організація наукової діяльності в Україні. 2. Соціальні аспекти використання матеріалу наукового дослідження 3. Апробація та впровадження результатів дослідницької роботи
Тема 6. Опрацювання матеріалів дослідницької роботи	1. Види наукових публікацій 2. Наукова монографія 3. Наукова стаття 4. Тези наукової доповіді (повідомлення) 5. Наукова доповідь (повідомлення)
Тема 7. Специфіка оприлюднення результатів дослідницької роботи	1. Оформлення наукової роботи 2. Структура і правила оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу 3. Правила оформлення публікацій 4. Бібліографічний апарат наукових досліджень.
8. Принципи дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності	1. Академічна доброчесність, як соціальна вимога до сучасного науковця. 2. Принципи дотримання академічної доброчесності. 3. Засоби протидії проявам академічної недоброчесності в академічному науковому співтоваристві.
9. Суспільна потреба в проектному знанні та перспективи розвитку наукового управління проектами.	1. Генеза проектного знання та перспективи розвитку управління проектами. 2. Поняття, основні характеристики, життєвий цикл проекту. 3. Класифікація проектів. Функції, підсистеми та методи управління проектами. 4. Цілі та стратегії в управлінні проектами.
10. Соціальне проектування, як засіб наукового супроводу перетворення навколишньої дійсності.	1. Цілепокладання і завдання соціального проектування. 2. Механізми і засоби соціального проектування. 3. Діагностика джерела, характеру і ризиків соціальних проблем. 4. Вибір оптимальних рішень проблем і їх проектне оформлення.
11. Розвиток проектної компетентності особистості науковця в освітньому процесі	1. Поняття «проектна компетентність» особистості. 2. Основні чинники і компоненти розвитку проектної компетентності особистості вченого. 3. Проектна діяльність як основа формування проектної компетентності дослідника.

12. Соціальне проектування як ефективний чинник суспільного розвитку і цілеспрямованого перетворення дійсності	1. Соціальне проектування як метод наукового пізнання, перетворення дійсності та соціального управління. 2. Предмет і об'єкт діяльності в соціальному проектуванні. 3. Етапи соціального проектування. 4. Умови організації та ефективності соціального проектування.
13. Технологічні аспекти розробки, управління та реалізації соціального проекту.	1. Поняття та сутність технології розробки та реалізації соціального проекту. 2. Визначення задуму (ідеї) проекту. Соціальне діагностування проблем в процесі розробки проекту. 3. Ухвалення концепції проекту та обґрунтування його актуальності. 4. Мета проекту, вимоги до її формулювання. Визначення завдань проекту. 5. Загальна логіка соціального проекту.
14. Ефективність соціального проекту і засоби управління якістю реалізації соціального проекту. .	1. Сучасна концепція менеджменту якості. 2. Нормативна база управління якістю проекту. 3. Витрати на забезпечення якості проекту.
15. Формування та розвиток команди Проекту.	1. Принципи формування проектної команди. 2. Мотивація учасників проектної команди. 3. Лідерство та керівництво в команді.. 4. Управління конфліктами в процесі реалізації проектів. 5. Розвиток проектної компетентності учасників команди проекту.

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Тема 1. Основні принципи й розвиток науки та наукових досліджень

Наука є системою знань, яка спрямована на вивчення природи, суспільства і техніки через застосування різних методів дослідження. Вона базується на таких принципах, як об'єктивність, перевірюваність, логічність, системність і еволюційність знань. У сучасному суспільстві наука відіграє ключову роль, забезпечуючи технологічний прогрес і сприяючи вирішенню глобальних викликів, таких як зміни клімату, пандемії чи соціальна нерівність. Історично розвиток науки можна поділити на кілька етапів: від класичної науки античності, через епоху Відродження, до сучасної доби, що характеризується міждисциплінарними підходами та цифровими інструментами. Сьогодні наука інтегрується у всі сфери життя, забезпечуючи нові можливості для суспільства.

Тема 2. Технологія наукових досліджень

Наукове дослідження починається з формулювання проблеми, визначення мети та розробки гіпотез. Далі обираються методи дослідження, які залежать від природи об'єкта та предмета вивчення. Особливу роль відіграє збір даних, їх обробка та аналіз за допомогою сучасних інструментів і технологій. Завершальним етапом є оформлення результатів у вигляді звітів, наукових статей чи презентацій.

Технологія дослідження включає також обговорення отриманих даних на наукових форумах, що дозволяє обмінюватися ідеями з колегами та вдосконалювати результати.

Тема 3. Наукове мислення в практиках організації та проведення наукових досліджень

Наукове мислення є основою для проведення якісних досліджень. Воно включає розвиток критичного аналізу, вміння розпізнавати причинно-наслідкові зв'язки та уникати когнітивних упереджень. У практиці наукового дослідження важливим є формулювання гіпотез та розробка експериментів, які дозволяють перевірити ці гіпотези. Це потребує як творчого, так і логічного підходу, оскільки кожен етап дослідження має бути обґрунтованим і чітко структурованим. Критичне мислення сприяє підвищенню якості наукових висновків та забезпечує об'єктивність у проведенні досліджень.

Тема 4. Підходи та специфіка вибору методів дослідження, моделювання і експеримент у науковій діяльності

Методи дослідження поділяються на якісні (наприклад, інтерв'ю чи спостереження) і кількісні (математичний аналіз, статистика). Вибір методу залежить від мети та об'єкта дослідження. Моделювання є важливим інструментом у сучасній науці. Воно дозволяє створювати схеми та аналоги реальних систем для їх детального вивчення. Експеримент як форма емпіричного дослідження дозволяє перевірити гіпотези в контрольованих умовах. Він включає планування змінних, проведення випробувань та аналіз отриманих результатів. Специфіка кожного методу полягає в його адаптації до певних умов дослідження, що дозволяє забезпечити достовірність результатів.

Тема 5. Науково-практичні аспекти підготовки дослідницької роботи

Наукове дослідження починається з розробки його плану. Це передбачає визначення об'єкта та предмета дослідження, а також постановку цілей і завдань. Важливою частиною роботи є аналіз наукової літератури, що дозволяє окреслити теоретичне підґрунтя. Далі слід формулювати гіпотези та обирати методи для їх перевірки. Оформлення результатів є завершальним етапом. Вони мають бути представлені у зрозумілому та структурованому вигляді: від введення до висновків. Особлива увага приділяється правильності цитування джерел, щоб уникнути плагіату.

Тема 6. Опрацювання, апробація та впровадження результатів дослідницької роботи

Після завершення дослідження необхідно представити його результати на наукових конференціях, семінарах або форумах. Це дозволяє отримати зворотний зв'язок від наукової спільноти. Апробація результатів також включає публікації у фахових журналах. Це сприяє поширенню наукових ідей та їх впровадженню в практику. Впровадження може включати розробку рекомендацій для галузевих підприємств або використання результатів для вдосконалення навчального процесу.

Тема 7. Специфіка оприлюднення результатів дослідницької роботи

Оприлюднення наукових результатів включає їх оформлення у вигляді статей, тез чи доповідей. Для цього необхідно враховувати вимоги до оформлення, зокрема міжнародні стандарти. Доповіді на конференціях потребують ретельної підготовки презентацій з використанням сучасних інструментів візуалізації. Важливо вміти ефективно презентувати свої ідеї та аргументувати свої висновки.

Тема 8. Принципи дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності

Академічна доброчесність є ключовим принципом наукової діяльності. Вона включає етичне ставлення до колег, коректне використання джерел та уникнення плагіату. Для дотримання академічної доброчесності необхідно використовувати спеціальні програми перевірки текстів та дотримуватись міжнародних правил цитування. Повага до академічної доброчесності є основою для формування позитивної репутації науковця.

Тема 9. Суспільна потреба в проєктному знанні та перспективи розвитку наукового управління проєктами

Проектна діяльність стає важливим інструментом вирішення сучасних викликів. У сфері науки і суспільства вона забезпечує системний підхід до планування і реалізації завдань, спрямованих на досягнення конкретних результатів. Суспільна потреба в проєктному знанні зростає через збільшення складності соціальних, економічних і екологічних викликів. Розвиток наукового управління проєктами дозволяє підвищити

ефективність використання ресурсів, поліпшити координацію між учасниками та зменшити ризики. Перспективи розвитку управління проектами включають інтеграцію цифрових технологій, використання штучного інтелекту для планування, а також адаптацію методологій до потреб глобального суспільства.

Тема 10. Соціальне проектування як засіб наукового супроводу перетворення навколишньої дійсності

Соціальне проектування спрямоване на розробку ініціатив, що дозволяють вирішувати суспільні проблеми, поліпшувати якість життя та впроваджувати інновації. Основою соціального проектування є глибокий аналіз потреб громади, визначення стратегічних цілей та пошук ресурсів для їх досягнення. Важливу роль відіграє науковий супровід, що забезпечує обґрунтованість рішень і врахування специфіки соціального середовища. Проекти можуть бути спрямовані на такі сфери, як освіта, охорона здоров'я, екологія, культура та інфраструктура. Успішне соціальне проектування вимагає мультидисциплінарного підходу та залучення всіх зацікавлених сторін.

Тема 11. Розвиток проектної компетентності особистості науковця в освітньому процесі

Проектна компетентність є важливою складовою підготовки сучасного науковця. Вона включає вміння формулювати завдання, планувати діяльність, координувати роботу команди та оцінювати результати. Розвиток цих навичок в освітньому процесі відбувається через впровадження активних методів навчання, таких як групові проекти, кейс-стаді, практичні заняття. Здобувачі вищої освіти навчаються інтегрувати теоретичні знання у практичні дії, вирішувати складні проблеми та працювати у міждисциплінарних командах. Особлива увага приділяється розвитку навичок комунікації, управління часом та адаптації до змін у проектному середовищі.

Тема 12. Соціальне проектування як ефективний чинник суспільного розвитку

Соціальне проектування забезпечує цілеспрямовані зміни в суспільстві, формуючи нові можливості для розвитку громад, організацій та регіонів. Воно базується на принципах інноваційності, орієнтованості на результат і сталість. Приклади успішного соціального проектування включають створення інклюзивних освітніх програм, екологічних ініціатив, програм підтримки молоді та розвитку підприємництва. Ефективність соціальних проектів залежить від чіткого планування, залучення зацікавлених сторін та постійного моніторингу їх впровадження.

Тема 13. Технологічні аспекти розробки, управління та реалізації соціального проекту

Розробка соціального проекту включає визначення проблеми, формулювання цілей, вибір підходів та інструментів для їх реалізації. На етапі управління важливим є створення проектної команди, розподіл ролей та контроль за виконанням завдань. Технологічна підтримка, зокрема використання програмного забезпечення для управління проектами, значно підвищує ефективність діяльності. Етап реалізації потребує постійного моніторингу, оцінки проміжних результатів та адаптації планів у разі змін зовнішніх умов. Завершення проекту передбачає оцінку його ефективності та підготовку звіту для зацікавлених сторін.

Тема 14. Система управління соціальними проектами

Управління соціальними проектами включає визначення цілей, організацію робочого процесу, координацію ресурсів і моніторинг виконання. Ефективна система управління забезпечує досягнення результатів у визначені строки із мінімізацією ризиків. Важливими аспектами є чітке визначення ролей учасників, розподіл обов'язків, а також застосування сучасних методологій, таких як Agile, Scrum чи Waterfall. Результативність управління залежить від здатності команди швидко реагувати на виклики, ефективно взаємодіяти та забезпечувати прозорість процесів для всіх зацікавлених сторін.

Тема 15. Діагностика і управління ризиками проектів

Успішна реалізація проекту неможлива без ідентифікації можливих ризиків. Ризики можуть бути фінансовими, ресурсними, технічними або організаційними. Діагностика ризиків передбачає аналіз можливих загроз, оцінку їх впливу та розробку стратегій мінімізації. Для цього

використовуються інструменти, такі як SWOT-аналіз, діаграма ризиків чи сценарний аналіз. Ефективне управління ризиками дозволяє забезпечити гнучкість у реалізації проекту, зменшити втрати та досягти поставлених цілей навіть у складних умовах.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

	Розробіть опитувальник для дослідження ефективності реалізації наукового або соціального проекту. Опишіть, як отримані дані можуть бути використані для вдосконалення управлінської або дослідницької стратегії.
	Виконання творчого завдання
	Виконання практико-орієнтованого завдання

Творчі завдання:

- Есе на тему ролі науки в сучасному суспільстві.**
Опишіть, як наукові дослідження впливають на соціально-економічний та технологічний розвиток, які сучасні виклики стоять перед науковцями та як вони можуть бути вирішені.
- Дослідження історії наукових досягнень.**
Підготуйте доповідь про розвиток певної наукової дисципліни, зосереджуючись на ключових відкриттях, які суттєво змінили суспільство.
- Есе на тему "Критичне мислення як основа наукових досліджень".**
Розкрийте значення критичного мислення для проведення наукової діяльності, його роль у підвищенні об'єктивності та достовірності результатів.
- Есе на тему значення академічної доброчесності.**
Обговоріть, як дотримання принципів академічної доброчесності впливає на репутацію науковця та які етичні виклики виникають у сучасному науковому середовищі.
- Есе на тему міжкультурного проектування.**
Опишіть, як культурні особливості різних країн впливають на реалізацію міжнародних соціальних проектів, наведіть приклади успішної адаптації таких ініціатив.
- Розробка презентації.**
Підготуйте презентацію на тему "Інноваційні технології у науковій діяльності". Висвітліть приклади використання штучного інтелекту, великих даних або нових методів моделювання в наукових дослідженнях.
- Розробка концепції соціального проекту.**
Опишіть ідею соціального проекту, спрямованого на вирішення актуальної проблеми в громаді або регіоні, з детальним описом цілей, етапів реалізації, методів оцінки результатів.

Практико-орієнтовані завдання:

1. **Аналіз методів дослідження.**

Визначте, які методи дослідження підходять для вирішення конкретної наукової проблеми. Обґрунтуйте вибір методів та поясніть, які переваги вони надають.

2. **Розробка плану експерименту.**

Створіть план експерименту для перевірки гіпотези, вказавши об'єкт, змінні, інструменти дослідження та очікувані результати.

3. **Моніторинг соціального проекту.**

Розробіть план моніторингу для соціального проекту, визначивши ключові показники ефективності та методи збору даних для оцінки прогресу.

4. **Аналіз наукової статті.**

Ознайомтеся з науковою статтею у вибраній галузі, проаналізуйте її структуру, методологію та висновки. Підготуйте звіт з критичним аналізом та рекомендаціями щодо вдосконалення.

5. **Підготовка проектного звіту.**

Напишіть звіт для завершеного проекту, описуючи його мету, етапи реалізації, досягнуті результати та їх вплив на вирішення проблеми.

6. **Розробка антикризової стратегії для проекту.**

Опишіть можливі ризики для обраного проекту та розробіть план дій для подолання кризових ситуацій, враховуючи різні сценарії.

7. **Аналіз ризиків.**

Визначте основні ризики, які можуть виникнути у процесі реалізації наукового чи соціального проекту, та запропонуйте інструменти для їх мінімізації.

Питання до підсумкового контролю:

1. Основні принципи науки та їх значення у сучасному світі.
2. Стадії організації наукових досліджень.
3. Класифікація методів дослідження: теоретичні, емпіричні, математичні.
4. Особливості моделювання та його роль у наукових дослідженнях.
5. Поняття експерименту та етапи його реалізації.
6. Значення академічної доброчесності для наукової діяльності.
7. Роль критичного мислення у проведенні наукових досліджень.
8. Етапи розробки соціального проекту.
9. Моніторинг та оцінка ефективності проектів.
10. Принципи управління ризиками у проектній діяльності.
11. Інструменти планування та реалізації проектів: Gantt Chart, Agile, Scrum.
12. Вплив культурних особливостей на реалізацію міжнародних проектів.
13. Використання цифрових технологій у науковій діяльності.

14. Сучасні виклики у сфері наукових досліджень і проектної діяльності.
15. Етика та відповідальність у реалізації наукових і соціальних проектів.
16. Поняття та структура наукового тексту: вимоги до оформлення.
17. Види апробації результатів наукової роботи та їх значення для наукової спільноти.
18. Міждисциплінарність у наукових дослідженнях: переваги та складнощі.
19. Види та особливості соціальних проектів: приклади успішних реалізацій.
20. Етапи підготовки антикризової стратегії для проектів.
21. Поняття інноваційності у наукових дослідженнях та соціальних проектах.
22. Стандарти міжнародних наукових публікацій: основні вимоги.
23. Види ресурсів для реалізації наукових та соціальних проектів: їхній пошук і управління.
24. Роль командної роботи у науковій та проектній діяльності.
25. Основні види ризиків у наукових дослідженнях і методи їх мінімізації.
26. Вплив суспільного запиту на вибір напрямків досліджень і проектів.
27. Структура та особливості грантових заявок для наукових і соціальних проектів.
28. Форми представлення наукових результатів: публікації, звіти, презентації.
29. Етапи створення та впровадження соціальних інновацій.
30. Ключові показники ефективності наукових досліджень і проектів.
31. Поняття стейкхолдерів у соціальних проектах: їх роль і залучення.
32. Використання великих даних (Big Data) у наукових дослідженнях.
33. Підходи до оцінки впливу наукових відкриттів на суспільство.
34. Типи результатів наукової діяльності та їх значення для розвитку науки.
35. Моделі наукового управління проектами: переваги та недоліки.
36. Значення міжсекторного партнерства у соціальних проектах.
37. Основні виклики у комунікації з громадськістю у процесі реалізації проектів.
38. Поняття прозорості та звітності у проектній діяльності.
39. Форми співпраці наукових установ з бізнесом: моделі та перспективи.
40. Особливості підготовки магістерських і дисертаційних досліджень.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
ПР01. Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології.	проблемно-орієнтоване навчання, аналіз кейсів, дискусії, дослідницький метод, інтерпретація соціологічних теорій, групові обговорення, аналіз емпіричних досліджень.	Поточний контроль: перевірка аналітичних робіт, оцінка участі в дискусіях. Підсумковий контроль: тестування.
ПР03. Розробляти і реалізовувати соціальні та	проектний метод, групова робота, планування і	Поточний контроль: рецензування проектів,

міждисциплінарні проєкти з урахуванням соціальних, економічних, правових, екологічних та інших аспектів суспільного життя.	розробка проєктів, методи активного навчання, вивчення прикладів успішних соціальних проєктів, воркшопи.	оцінка командної роботи. Підсумковий контроль: захист проєкту.
ПР05. Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах.	індивідуальна робота, аналіз наукових джерел, навчальні тренінги з використання наукових баз даних, роботи з бібліографічними джерелами.	Поточний контроль: оцінка дослідження літератури, рецензії на статті. Підсумковий контроль: написання реферату.
ПР06. Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук у тому числі в контексті співпраці з європейськими та євроатлантичними інституціями.	комунікативні методи навчання, семінари, практичні заняття з усного та письмового мовлення, інтерактивні методи для покращення мовних навичок, рольові ігри, дебати.	Поточний контроль: оцінка виступів, письмових робіт, участь у дискусіях. Підсумковий контроль: тестування
ПР07. Вирішувати етичні дилеми відповідно до норм професійної етики соціолога та загальнолюдських цінностей.	обговорення етичних ситуацій, кейс-метод, дискусії з етики, розбір реальних прикладів порушення етики, рольові ігри.	Поточний контроль: участь у дискусіях, оцінка етичних рішень в кейсах. Підсумковий контроль: есе на етичну тему.
ПР08. Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	лекції, семінари, презентації, дебати, методи активного слухання, навчальні дискусії, підготовка наукових доповідей.	Поточний контроль: оцінка презентацій, захист доповідей. Підсумковий контроль: доповідь, оцінка аргументації.
ПР09. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері соціології, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.	науково-дослідницький метод, написання наукових робіт, аналіз даних, методи формулювання гіпотез і висновків, тренінги з методології досліджень.	Поточний контроль: аналіз етапів дослідження, перевірка звітів, рецензування наукових робіт. Підсумковий контроль: залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ФОРМ І ВИДІВ КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennnyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/> та «Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennnyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/>.

Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить

поточний, підсумковий контроль знань та оцінювання самостійної роботи. Робота здобувачів на навчальних заняттях оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладач визначає види самостійної роботи здобувачам. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковий контроль знань – вид контролю, який проводиться наприкінці навчального семестру у формі екзамену, раліку/диференційного заліку.

Загальний бал (ЗБ) з освітнього компонента складається з суми балів, отриманих за навчальну, самостійну роботу та підсумковий контроль знань.

Якщо освітнім компонентом передбачено виконання курсової роботи (КР), загальний бал рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + КР) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; КР = 100 балів.

Якщо освітнім компонентом передбачено проходження навчальної практики (НП), загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + НП) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; НП = 100 балів.

Якщо освітнім компонентом передбачено виконання курсової роботи та проходження навчальної практики, загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + КР + НП) / 3$, де ЗБ ОК = 100 балів; КР = 100 балів; НП = 100 балів.

Бально-накопичувальна система здобувача з освітнього компонента		
Види навчальної діяльності здобувача, які підлягають оцінюванню		
	Робота на навчальних заняттях (максимальний сумарний бал – 30):	
	1. Аналіз наукових досліджень у галузі (обрана тема) Оберіть одну з актуальних тем у галузі вашої спеціалізації та проведіть огляд наукових досліджень, пов'язаних з цією темою. ○ Які основні проблеми та питання розглядаються в наукових роботах з цієї теми? ○ Які результати досліджень є найбільш значущими для розвитку галузі? ○ Які методи використовуються для вирішення цих проблем? ○ Сформулюйте власні висновки та рекомендації на основі огляду.	10
	2. Розробка наукового проєкту Створіть науковий проєкт з обраної теми, що базується на сучасних досягненнях у відповідній галузі. Проєкт має включати: ○ Опис актуальності теми та мети дослідження. ○ Формулювання наукових гіпотез або завдань. ○ Опис методів дослідження та плану роботи. ○ Очікувані результати та їх вплив на розвиток галузі.	10

	3. Науково-дослідницька робота в команді Створіть команду для виконання науково-дослідницької роботи (можна працювати в групах). Виберіть певну проблему або питання, яке потребує дослідження в рамках вашої дисципліни, і розробіть план виконання проєкту. - Опишіть структуру роботи вашої команди. - Які етапи виконання дослідження ви визначили? - Розпишіть можливі способи презентації результатів роботи (статті, доповіді, презентації тощо). Розробка іміджевої стратегії: Створіть іміджеву стратегію для вигаданого бренду або особи, враховуючи їхні цінності, цільову аудиторію та бажаний публічний образ.	10	
	10		
	Самостійна робота студента (максимальний сумарний бал – 30):		
	Розробіть опитувальник для дослідження ефективності реалізації наукового або соціального проєкту. Опишіть, як отримані дані можуть бути використані для вдосконалення управлінської або дослідницької стратегії.	10	
	Виконання творчого завдання	10	
	Виконання практико-орієнтованого завдання	10	
	Підсумковий контроль: залік (максимальний бал – 40)		
	Загальний бал (максимальний бал – 100)		

Оцінювання видів навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Підготовка і захист завдання	Максимально 5 балів: –5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, –4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, –3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, –1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня
Творчі завдання/Практико-орієнтовані завдання	Максимально 10 балів: 9-10 балів - завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають

	завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності; демонструє високий рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ; здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 8 балів - завдання виконане повністю з використанням літератури, запропонованої викладачем; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає інформаційні джерела до рекомендованих, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності, демонструє високий рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, частково здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 6-7 балів - завдання виконано без допомоги викладача, але відзначається неповнотою викладу думок; уміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки, може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних і нестандартних навчальних ситуаціях, демонструє достатній рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов не вдається 5 балів – завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; не завжди вміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки; може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал лише у стандартних навчальних ситуаціях; демонструє посередній рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 3-4 балів - завдання виконано фрагментарно після консультації з викладачем або під його керівництвом; усвідомлює недостатній обсяг інформації, виявляє розуміння висновків з певного питання; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу, демонструє низький рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 2-3 балів - завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; більшість передбачених завдань не виконано 0-1 балів - необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані; не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією, необхідні практичні вміння і навички не сформовані
Створення ПР кампанії/стратегії	Максимально 10 балів: 9-10 балів - завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності; демонструє високий рівень професіоналізму у доборі практичних вправ; здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 8 балів - завдання виконане повністю з використанням літератури, запропонованої викладачем; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає інформаційні джерела до рекомендованих, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності, демонструє високий рівень професіоналізму у

	доборі практичних вправ, частково здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов 6-7 балів - завдання виконано без допомоги викладача, але відзначається неповнотою викладу думок; уміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки, може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних і нестандартних навчальних ситуаціях, демонструє достатній рівень професіоналізму у доборі практичних вправ 5 балів – завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; не завжди вміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал лише у стандартних ситуаціях; демонструє посередній рівень професіоналізму у доборі практичних вправ 3-4 балів - завдання виконано фрагментарно після консультації з викладачем або під його керівництвом; усвідомлює недостатній обсяг інформації, виявляє розуміння висновків з певного питання; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу, демонструє низький рівень професіоналізму у доборі практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи 2-3 балів - завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; більшість передбачених завдань не виконано 0-1 балів - необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані; не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією, необхідні практичні вміння і навички не сформовані
--	--

Підсумковим контролем на освітньому компоненті є залік, на його складання надається 40 балів. Залік включає 2 теоретичні питання (максимально оцінюється в 20 балів), практичне завдання (максимально оцінюється в 20 балів).

Критерії оцінювання підсумкового контролю:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	Оцінювання теоретичного питання, практичного завдання	За 40 бальною шкалою
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати	відмінно	9-10	36-40

різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.			
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	Добре	8	33-35
Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.	Добре	6-7	30-32
Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	5	27-29
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	3-4	24-26
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано (з можливістю повторного складання)	2-3	21-23
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	0-1	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики, диференційованого заліку	для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C	Добре	
64-73	D	Задовільно	
60-63	E	Задовільно	

35-59	F X	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ В НЕФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>

Викладач надає здобувачам актуальну інформацію про підвищення рівня професійної підготовки та можливе перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінках освітніх компонентів на ЦОДТ, а також в telegram-групах.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Беляєв, В. О. (2020). *Основи наукових досліджень: теорія та практика*. Київ: Наукова думка.
2. Герасимова, О. І. (2019). *Наукове дослідження як інтелектуальна діяльність: від теорії до практики*. Харків: Фоліо.
3. Коваль, В. Г. (2018). *Методи досліджень у соціальних науках*. Львів: Світ.
4. Лапіна, Т. І. (2017). *Критичне мислення в науковій діяльності*. Київ: Логос.
5. Савченко, А. С. (2020). *Соціальне проектування в сучасному світі*. Київ: Видавництво “Академія”.
6. Шевченко, Н. М. (2021). *Технологія наукових досліджень: сучасні підходи*. Одеса: Астропринт.

Зарубіжні автори:

1. Bell, J. (2014). *Doing Your Research Project: A Guide for First-time Researchers*. Maidenhead: McGraw-Hill Education.
2. Creswell, J. W. (2018). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Thousand Oaks: SAGE Publications.
3. Gerring, J. (2017). *Case Study Research: Principles and Practices*. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (2008). *The Balanced Scorecard: Measures that Drive Performance*. Boston: Harvard Business School Press.
5. Mertens, D. M. (2014). *Research and Evaluation in Education and Psychology: Integrating Diversity With Quantitative, Qualitative, and Mixed Methods*. Thousand Oaks: SAGE Publications.
6. Robson, C. (2011). *Real World Research: A Resource for Social Scientists and Practitioner-Researchers*. Chichester: Wiley.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.nau.kiev.ua>; <http://www.ukrpravo.kiev.com>; <http://www.liga.kiev.ua>.
2. Методологія науки – Fajr [Електронний ресурс]. – Режим доступу : sites.google.com/site/fajrru/Home/scientific.
3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
4. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>.
5. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://korolenko.kharkov.com>.

6. COMINDWORK: Talk : <https://ni.comindwork.com/open.aspx/COMINDWORK/Talk/C>

7. Управління проєктами онлайн . Режим доступу: <http://webedo.ru/pages/>

8. Журнал " Управління проєктами" Режим доступу:<http://pmmagazine.ru/about.asp>

9. **Національна академія наук України**Офіційний сайт: www.nas.gov.ua Огляд наукових новин, публікацій, конференцій та науково-дослідних установ.

10. **Наукова бібліотека Національного університету "Києво-Могилянська академія"** Офіційний сайт: library.ukma.edu.ua Ресурси для дослідників, доступ до електронних видань, наукових журналів.

11. **Державна науково-технічна бібліотека України** Офіційний сайт: www.dntb.gov.ua Інформація про наукові дослідження, новітні технології та ресурси для дослідників.